

הבטיחות שוב על הפרק

נושא הבטיחות באתרי בנייה הצליח לקבל מידת תשומת לב שאולי רחוקה מלהספיק, אך בהחלט מראה תחילתה של מגמה מבורכת המעלה את המודעות לנושא ודוחפת לקידום חקיקה ופעילויות נוספות. ריאיון עם ד"ר אורנית רז, מנכ"לית המוסד לבטיחות וגיהות • מאת אורי סלע

ייחודיים של אתרי בנייה, בשונה ממקומות עבודה אחרים. לדוגמה:

- תחלופה גבוהה של כוח אדם וצוותי עבודה
- מקרים רבים בהם פועלים בלתי מיומנים מגיעים לסיוע נקודתי לפי דרישה
- חשיפה לתנאי מזג אוויר קשים כמו גשמים חזקים, רוחות או עומסי חום קיצוניים
- אופי העבודה שכרוך לרוב בחוסר קשר עין בין העובדים ומנהל העבודה
- דינמיות שמשתנה באופן תכוף ומצריכה השקעה בהתקני בטיחות לפרקי זמן קצרים הכוללים הרכבה ופירוק תדירים
- סיכונים בשל תכנון וביצוע לקויים של אלמנטים במבנה המוקם
- עבודה בגובה וסיכוני נפילות מגובה של אנשים וחומרים"

מה לדעתך חשוב להדגיש בפני מנהל העבודה?

"צריך לזכור כי למנהל העבודה אחריות פלילית, שהיא נגזרת מההתייחסות של המחוקק לחשיבות העניין. מנהל העבודה חייב להבין את גודל המשימה עמה הוא מתמודד - שמירה על חיי אדם. בניגוד למצב במפעלים, לדוגמה, באתרי הבנייה אין עמדות

ד"ר רז, ספרי לנו קצת על המוסד לבטיחות וגיהות (המוס"ל) ומטרותיו

"המוסד לבטיחות ולגיהות (המוס"ל) הינו תאגיד סטטוטורי, ללא מטרות רווח, המורכב ממיטב אנשי הבטיחות בעבודה בארץ, ומעניק סל שירותים, לטובת העובד והמעסיק. כך לדוגמה, מעבר למדריכי הבנייה שלנו, העוברים בין אתרי הבנייה, מדריכים ומלווים ללא תשלום את מנהלי העבודה, המוס"ל מחזיק בניידות בטיחות העוברים בין האתרים להדרכת העובדים בשש שפות שונות ובאופן אינטראקטיבי. כל זאת, ללא תשלום, כמובן. צריך להדגיש כי מטרתו של המוס"ל היא להטמיע תרבות של בטיחות בעבודה ובריאות תעסוקתית בסביבת העבודה. חשוב להדגיש כי במוס"ל עוסקים בפעולות מניעה, הסברה, הדרכה ומחקר אך לא עוסקים בפעולות אכיפה ופיקוח.

"קיימת הפרדה מוחלטת בין הזרוע האוכפת (משרד העבודה) לבינונו, שאנו למעשה הזרוע המדריכה, המחנכת והמפתחת"

מה עושה לדעתך את אתר הבנייה כל כך מסוכן מבחינה בטיחותית?

"אני חושבת שניתן להצביע באופן ברור על כמה מאפיינים

עבודה קבועות, דרכי גישה ו/או מעברים קבועים. העובדה היא שסיכונים חדשים צצים ועולים באופן קבוע, ועל אף שבמקרים רבים משך קיומם קצר יחסית הם מחייבים טיפול מהיר ומיידי. מדובר באתגר משמעותי.

"אני מאמינה שהשינוי לא יבוא בבת אחת. מדובר בשינוי תפיסה, הטמעת תרבות חדשה. זה דבר שלוקח זמן, אך אין ספק שאנחנו בדרך הנכונה"

"מנהל חייב לנקוט צעדים מתאימים כדי להבטיח שכל עובד ועובד באתר הבנייה ימלא אחר התקנות הנוגעות לעבודתו. המחוקק מנחה את מנהל העבודה לא רק להודיע במקרה של התרחשות תאונה או מקרה מסוכן, אלא גם על גילוי מחלת מקצוע אצל העובד. עניין מחלות המקצוע הוא רציני מאוד, וכרגע, איכשהו לא מקבל מספיק הד תקשורת - אך הוא לחלוטין שריר וקיים וחייבים לטפל בו ולתת עליו את הדעת"

האם הרגולציה הקיימת כיום מספיקה לדעתך?

"לאחרונה עלו מספר עדכוני חקיקה שרלוונטיים לאתרי בנייה. כך למשל:

- נוהל מינהל הבטיחות - דרישה למינוי ממונה על הבטיחות בחברות בנייה בסיווג ג'5
- נוהל מינהל הבטיחות - שחזור הנחיות להכנת תוכנית ארגון בטיחותי של אתר בנייה
- נוהל מינהל הבטיחות - עבודות בהן אין חובת דרישה למינוי מנהל עבודה בעבודות בנייה
- תיקון חוק ארגון הפיקוח על העבודה מיום 2.8.2016 בעניין

סגירת אתר בנייה שבו תתרחש תאונת עבודה קשה "למרות זאת, אני יכולה לומר באופן חד משמעי כי דברים אלה לא רק שאינם מספקים, אלא לא יביאו את השינוי המיוחל. השינוי האמיתי יתרחש רק כשנצליח ליצור אקלים בטיחות אחר. זהו למעשה תפקידו של המוסד לבטיחות ולגיהות. ללמד, להסביר, ללוות ולחקור"

"השינוי האמיתי יתרחש רק כשנצליח ליצור אקלים בטיחות אחר. זהו למעשה תפקידו של המוסד לבטיחות ולגיהות. ללמד, להסביר, ללוות ולחקור"

האם את חושבת שצפוי בקרוב שינוי אמיתי בענף הבנייה?

"אני מאמינה שהשינוי לא יבוא בבת אחת. כפי שאמרתי מקודם, מדובר בשינוי תפיסה, הטמעת תרבות חדשה. זה דבר שלוקח זמן, אך אין ספק שאנחנו בדרך הנכונה. אני אופטימית מסיבה פשוטה - אנחנו לא עובדים לבד. שיתוף הפעולה, ההרמוניה ואיחוד הכוחות שיש לנו עם הסתדרות העובדים - כשהעובד במרכז - מבטיחה שאנחנו בדרך הנכונה"

כיצד יוצרים אתכם קשר לצורך קבלת שירות למניעת תאונות ללא תשלום?

"דרך האתר <https://www.osh.org.il>

בכל שאלה ניתן לפנות לטלפון *9214, בפייסבוק או באפליקציה בנייד"

מרצה מהמוסד לבטיחות ולגיהות בהשתלמות עובדי בניין בים המלח